

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

 Сергій ГУБАРЄВ
(підпис)

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 23 Соціальна робота

спеціальність 231 Соціальна робота

освітньо-професійна програма Соціальна робота

форма(и) навчання денна та заочна

РОЗРОБНИК силабусу: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології,
філософії та суспільних наук

Євген ПУЗИРЬОВ

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук
Протокол № 1 від 25.08.2025 року

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми 231 Соціальна робота
(кандидат педагогічних наук, доцент)

Світлана КОПИЛОВА

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код ВОПП	Соціальна педагогіка, ОК2.16 в ОПП
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3 рік навчання, 5 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	3 кредитів ЄКТС (90 год), з них: 32 год аудиторного навантаження (16 год лекційних, 16 год семінарських) та 58 год самостійної роботи.
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	залік
6. Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в онлайн форматі
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Пузирьов Євген Володимирович (кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки)
9. Контактна інформація викладача	puzyrov.yevhen@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на вебсайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення даного предмету дає можливість здобувачеві вищої освіти ознайомитися з основними сучасними положеннями соціальної педагогіки, методами роботи по соціально-педагогічному захисту та підтримки представників різних груп дітей та молоді у процесі соціального виховання; опанувати технічні прийоми взаємодії різних соціальних інституцій у соціальному вихованні особистості, що можуть бути використані соціальним робітником в практичній діяльності.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	Мета вивчення дисципліни полягає в розкритті та засвоєнні теоретичних основ соціальної педагогіки як науки, обґрунтуванні змісту провідних напрямів професійної соціально-педагогічної

	діяльності з представниками різних соціальних груп. Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальна педагогіка» є: 1. Вивчити основні виховні можливості різних соціальних інституцій у формуванні компонентів соціальності особистості (соціальної активності, соціальної компетентності, соціальної позиції, соціальної мобільності тощо); 2. Визначити основні категорії, етапи та учасників соціально-виховного процесу; 3. Розробити технології соціально-педагогічного захисту та підтримки представників різних груп дітей та молоді у процесі соціального виховання; 4. Визначити шляхи запобігання соціальній дезадаптації особистості у різних мікросоціумах; 5. Визначити способи взаємодії різних соціальних інституцій у соціальному вихованні особистості.
Пререквізити	Теорія та історія соціальної роботи Філософія
Постреквізити	Соціальна робота з різними групами населення Соціальна робота з проблемними сім'ями Психодіагностика в соціальній роботі
Формат проведення дисципліни	Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, ділові ігри, бесіди і дискусії, кейс-технології, індивідуальні науково-дослідні завдання, рольовий тренінг, розв'язання психологічних задач. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі - Google Classroom. У дистанційному режимі лекції / семінарські заняття будуть проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та

2. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціальної педагогіки, що передбачають застосування основних соціально-педагогічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

СК 1. Здатність і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальних груп і громад

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп і громад.

3. Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки

РН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин

РН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів

4. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки. Основи соціальної педагогіки. Соціальна педагогіка як наука і як сфера практичної діяльності. Об'єкт і предмет дослідження соціальної педагогіки. Категорії педагогіки та соціальної педагогіки. Соціальна педагогіка в системі наук. Функції соціальної педагогіки. Особливості розвитку соціальної педагогіки. Соціальна педагогіка і соціальна робота.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	семінар	Поточний; презентація доповідей; виконання письмових завдань	2
Тема 2. Парадигми та теорії соціальної педагогіки. Основні парадигми соціальної педагогіки: когнітивно-інформаційна парадигма, особистісна парадигма, особистісно-соціальна парадигма, компетентнісна парадигма. Характеристика основних парадигм. Теорії соціальної педагогіки: мотиваційно-потребова теорія А. Маслоу, теорія соціального навічання А. Бандури, Д. Роттера, життєвих навичок Дж. Б. Отвіна, транзакційна теорія стресу та копінгу Р. Лазаруса, теорії прив'язаності.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	семінар	Поточний; презентація доповідей; індивідуальне опитування; виконання письмових завдань	2
2.1 Парадигми та теорії соціальної педагогіки у контексті загальнонаукових знань. Розкрити зміст таких понять: етапи розвитку парадигм соціальної педагогіки, когнітивно-інформаційна парадигма, особистісно-соціальна парадигма, компетентнісна парадигма, теорії соціальної педагогіки.			

Тема3.Соціалізаціяособистості як суспільно-педагогічний феномен. Соціалізація як соціально-педагогічне явище. Основні фактори соціалізації: макрофактори, мезофактори, мікрофактори. Фактори формування особистості: суспільство (соціальне середовище), виховання, спадковість, діяльність людини. Значення етносу, ментальності, регіону, села, міста в соціалізації особистості. 3.1.Соціалізаціяістановлення особистості 1. Соціалізація особистості як суспільно-педагогічний феномен а) Особистість і фактори соціалізації особистості: макрофактори, мезофактори, мікрофактори. б)Характеристика етноса, ментальності; регіона, села, міста та їх вплив на розвиток особистості. 2. Розкрити вікові стадії соціалізації за американським соціальним психологомЕ.Еріксоном.	лекція семінар	Поточний; уснийметод (співбесіда) Поточний; письмові практичні завдання, виступина семінарському занятті	2 2
Тема4.Сутністьсоціального виховання. Сутність,змісттафункціїсоціального виховання. Структура соціального виховання, завдання та рівні соціального виховання. Модель соціального виховання.Напрями, принципи та підходи у соціальному вихованні. Фактори таумови соціальноговиховання. Тема 4.1 Зміст та напрями, соціального виховання. 1. Яким чином реалізуються основні напрями соціального виховання молоді в суспільстві? а)соціокультурневиховання: б)розумовевиховання: в)фізичневиховання: г)вихованняжиттєвоїактивності: 2. Основні правила реалізації принципів принципів діяльності соціальногопедагога. 3. Чому соціальному педагогу потрібно урахувувати принципи соціального виховання в роботі з молоддю? 4. Визначитифакторитаумови	лекція семінар	Поточний; уснийметод (співбесіда) Поточний; презентація доповідей; індивідуальне опитування	2 2

соціального виховання.			
Тема 5. Соціальна дезадаптація дітей та молоді. Соціальна дезадаптація як процес, прояв і результат. Чинники соціальної дезадаптації. Види шкільної дезадаптації. Реадаптаційна діяльність. Методи подолання дезадапційної поведінки людини: методи безпосереднього виховного впливу; методи опосередкованого виховного впливу; методи самовиховання.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
5.1. Методика подолання дезадапційної поведінки людини. 1. Загальна характеристика класифікаційних ознак дезадаптації. 2. Методи подолання дезадапційної поведінки людини та умови їхньої ефективності. 3. Зміст завдання соціальної реабілітації	семінар	Поточний; презентація доповідей; індивідуальне опитування	2
Тема 6. Методи технології соціальної педагогіки. Соціально-педагогічна діяльність. Форми соціально-педагогічної діяльності. Поняття методу в соціально-педагогічній діяльності. Класифікація методів соціально-педагогічної діяльності. Технологія роботи соціального педагога Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
6.1. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності. 1. Сучасні підходи до розуміння соціально-педагогічної діяльності. 2. Структура соціально-педагогічної діяльності. 3. Мета і завдання соціально-педагогічної діяльності. 4. Функції соціально-педагогічної діяльності. 5. Характеристика суб'єктів і об'єктів соціально-педагогічної діяльності.	семінар	Поточний; презентація доповідей; індивідуальне опитування	2
Тема 7. Професійна діяльність соціального педагога. Специфіка професійної діяльності соціального педагога. Структура професійної діяльності. Соціальний педагог як суб'єкт професійної діяльності: особистісна характеристика і професійна компетентність. Сфери професійної діяльності соціального педагога. Методика роботи соціального педагога	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2

галузь соціально-педагогічних знань.			
7.1 Професійна діяльність соціального педагога. 1. Надайте найточніше визначення поняття “соціальний педагог”. 2. Соціально-педагогічна діяльність – це: 3. Визначте ресурси соціально-педагогічної діяльності. 4. Оберіть найточніше визначення суб’єктів соціально-педагогічної діяльності. 5. Оберіть найповніше визначення об’єктів соціально-педагогічної діяльності. 6. Укажіть види інституційних ресурсів соціально-педагогічної діяльності. 7. Визначте напрями соціально-педагогічної діяльності неурядових організацій.	семінар	Поточний; презентація доповідей; індивідуальне опитування	2
Тема 8. Розвиток дитини в соціумі. Поняття про розвиток дитини. Соціальне становлення дитини з позицій зарубіжних теорій розвитку. Особливості соціального становлення у підлітковому, ранньому юнацькому віці. Норма і відхилення: поняття і характеристики. Типи відхилень. Категорії дітей, з якими працює соціальний педагог.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2

5. Організація самостійної роботи студентів

Завдання з навчальної дисципліни «Соціальна педагогіка» розробляються викладачем і передбачають тематичний перелік теоретичних та практичних завдань до кожного заняття, перевірку конспектів першоджерел з наданих тем, мультимедійних презентацій матеріалу доповідей, використання наданого методичного матеріалу до дослідження індивідуальних, типових, групових відмінностей особистості.

№ п/п	Тема заняття та питання для самостійного опрацювання	Вид самостійної роботи	Форма контролю
1.	Особливості соціальної педагогіки як науки.	- Письмовий аналіз літератури	Реферат

2.	Парадигма теорії соціальної педагогіки у контексті загально-наукових знань.	- Письмовий аналіз літератури	Реферат
3.	Соціалізація і становлення особистості.	- Письмовий аналіз літератури	Реферат
4.	Зміст та напрями соціального виховання. Особливості соціального становлення дитини.	- Письмовий аналіз літератури	Реферат
5.	Методика подолання дезадапційної поведінки людини.	- Письмовий аналіз літератури - Створення порівняльної таблиці	Конспект Порівняльна таблиця
6.	Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	- Письмовий аналіз літератури	Реферат
7.	Професійна діяльність соціального педагога	- Письмовий аналіз літератури - Створення презентації	Реферат Захист презентації

6. Технічна та програмна безпека (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

7. Політика дисципліни.

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.

- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

8. Система оцінювання та вимоги.

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання тем дисципліни з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежував зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90–100б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання тем дисципліни з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80–89б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 75–79б.
Знання тем дисципліни передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 66–74б.
Знання тем дисципліни передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60–65б.

Види контролю:

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на лекційних та семінарських заняттях у формі: міні-опитувань, відповідей на семінарах та оцінки індивідуальної роботи.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення тем дисципліни і здійснюється у вигляді тематичного тесту.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку (питання для підготовки наведено у Додатку).

Розподіл балів за видами діяльності:

- Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.
- Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну рейтингову оцінку.
- Сума підсумкової семестрової та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.
- Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.
- Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)	Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
- 42 балів (роботанасемінарських заняттях); - 8 балів (ведення зошита); - 10 балів (складання творчих завдань—ребуси, кросворди, тестові завдання тощо); - 10 балів (складання схеми/таблиці з теми заняття); - 10 балів (підготовка мультимедійної презентації з теми заняття); - 10 балів (підготовка реферативного повідомлення), - 10 балів (участь у конференціях, написання наукових робіт).	У разі недостатньої кількості балів або підвищення сумарного за семестр тримання балів. Допуск до складання заліку при наявності від 30 балів.	100

Критерії оцінювання для кожного виду робіт

Оцінювання результатів **поточної роботи** (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

Критерії оцінювання тестів: 1 питання – 0,5 бала

Критерії оцінювання завдань репродуктивного характеру :

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання	Повністю	Повністю/вчасн	Повністю/невчасн	Частково	Не

завдання: вчасність, повнота (змістовність, ґрунтовність),	і вчасно	о	о	/ невчасно	ко
Відповідність вимогам: різноманітність джерел, здатність оперувати фактами і відомостями, аналізувати, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, робити узагальнення, формулювати висновки	Без зауважень	Несуттєві недолі	Суттєві помилки	Суттєві помилки	

Завдання творчого характеру

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: вчасність, повнота,	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково/невчасно	Невиконано
Обґрунтованість відповіді: аргументованість суджень, переконливість доказів, доповіді не обмежені матеріалами підручника, продемонстровано зв'язок теорії практикою; конкретність висновків;	Не викликає сумніву	Наявна	Фрагментарна	Сумнівна	Відсутнє
Творчий підхід і індивідуальний стиль: нестандартний підхід у подачі матеріалу, специфічність способу виконання завдання; участь у дискусіях та доповненні відповідей інших	Чітко простежується	Простежується	Скоріше простежується	Майже простежується	відсутній

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів *підсумкового (семестрового) контролю*, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- *вміння застосовувати* теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- *вміння аналізувати достовірність* одержаних результатів

9. Рекомендовані джерела інформації:

Назва теми	Рекомендовані джерела інформації до теми (основна література; допоміжна література; інформаційні ресурси в мережі Інтернет)
Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.	Основна література: 1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі. К. : Центр учбової літератури, 2009. 208 с. 2. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 240 с. 3. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів : навч. посіб. / Т. Є. Єжова. К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 284 с. 4. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О.В. Безпалько, І.Д. Зверєва, Т.Г. Веретено. ; За ред. О.В. Безпалько. К. : Академвидав, 2013. 312 с. 5. Соціальна педагогіка: підручник. - 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й. Капської. К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с. Інформ.ресурси: https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/interview-Romanchuk.pdf

Тема2.Парадигмита теорії соціальної педагогіки.	Основна література: 1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі. К. : Центр учбової літератури, 2009. 208 с. 2. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 240 с. 3. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів : навч. посіб. / Т. Є. Єжова.К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 284 с. 4. Соціальна педагогіка : навч. посіб. /О.В. Безпалько, І.Д. Зверєва, Т.Г. Веретено. ; За ред. О.В. Безпалько.К. : Академвидав, 2013.312 с. 5. Соціальна педагогіка: підручник. - 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й. Капської.К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с. Інформ.ресурси: просвітницький Youtube-канал центру "Коло сім'ї"https://www.youtube.com/channel/UCv4DEnt0e5i9Q62rFzUAib www.book-online.com.ua(ресурс доступу до навчальної літератури, у тому числі із даної дисципліни).
Тема3. Соціалізація	Основна література: 1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми,

особистості як суспільно-педагогічний феномен.	таблиці, коментарі. К. : Центр учбової літератури, 2009. 208 с. 2. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 240 с. 3. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів : навч. посіб. / Т. Є. Єжова. К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 284 с. 4. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О.В. Безпалько, І.Д. Зверєва, Т.Г. Веретено. ; За ред. О.В. Безпалько. К. : Академвидав, 2013. 312 с. 5. Соціальна педагогіка: підручник. - 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й. Капської. К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с. Допоміжна література: 1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За ред. І.Д. Зверєвої. Київ, Симферополь : Універсум, 2012. 563 с. 2. Канішевська Л. В. Виховання соціальної зрілості старшокласників загальноосвітніх шкіл-інтернатів у позаурочній діяльності: Монографія. - К.: ХМЦНП, 2011. 368 с. 3. Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід категорій сімей та дітей. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 232 с. Інформ.ресурси: 1. http://udpu.org.ua/library_files/432663.pdf 2. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).
Тема 4. Сутність соціального виховання.	Основна література: 1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі. К. : Центр учбової літератури, 2009. 208 с. 2. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 240 с. 3. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів : навч. посіб. / Т. Є. Єжова. К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 284 с. 4. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О.В. Безпалько, І.Д. Зверєва, Т.Г. Веретено. ; За ред. О.В. Безпалько. К. : Академвидав, 2013. 312 с. 5. Соціальна педагогіка: підручник. - 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й. Капської. К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с. Допоміжна література: 1. Енциклопедія для фахівців соціальної

	сферни / За ред. І.Д. Зверєвої. Київ, Симферополь : Універсум, 2012. 563 с. 2. Канішевська Л. В. Виховання соціальної зрілості старшокласників загальноосвітніх шкіл-інтернатів у позаурочній діяльності: Монографія. - К.: ХмЦНП, 2011. 368 с. 3. Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід категорій сімей та дітей. Навч. посіб.К.: Центр учбової літератури, 2012.232с. Інформ.ресурси: 1.http://udpu.org.ua/library_files/432663.pdf 2.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).
Тема 5. Соціальна дезадаптація дітей та молоді.	Основна література: Мироненко Г. В. Час віртуального життя : монографія / Г.В. Мироненко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. — К. : Імекс-ЛТД, 2015. — 134 с. 1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі. К. : Центр учбової літератури, 2009. 208 с. 2. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 240 с. 3. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів : навч. посіб. / Т. Є. Єжова. К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 284 с. 4. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О.В. Безпалько, І.Д. Зверєва, Т.Г. Веретено. ; За ред. О.В. Безпалько. К. : Академвидав, 2013. 312 с. 5. Соціальна педагогіка: підручник. - 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й. Капської. К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с. Допоміжна література: 1. Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід категорій сімей та дітей. Навч. посіб.К.: Центр учбової літератури, 2012. 232с. 2. Петрочко Ж. В. Діти в складних життєвих обставинах : соціально-педагогічне забезпечення прав : монографія / Ж. В. Петрочко. Рівне: видавець О. Зень, 2010. 368 с. 3. Петрунько О.В. Діти і медіа: соціалізація в агресивному медіа середовищі: Монографія. Полтава, 2010. 480 с. 4. Пузирьов Є.В. Психолого-педагогічна підтримка особистості у ситуації невизначеності. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-психологічні ресурси

	особистостів екстремальних умовах» (28 квітня 2022 року, м. Київ). С. 203-208.
	5. Робота з сім'ями, які потребують професійної соціально-педагогічної підтримки. Тренінгів курс для спеціалістів соціальної сфери / Автори-упорядники: В.Г.Головатий, А.В. Калініна, О.А.Виноградова. За заг. ред. Т.Ф. Алексеєнко. К.: Основа-Принт, 2007. 128 с. Інформ.ресурси: 1.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).

Тема 6. Методи і технології соціальної педагогіки.	Основна література: Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В., Кошук О.Б. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. Навчальний посібник. Київ: Компрінт, 2023. 449 с. Алгоритми діяльності працівників психологічної служби : Т. 2 / авт. кол. за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2020. 106 с. 1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі. К. : Центр учбової літератури, 2009. 208 с. 2. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 240 с. 3. Соціальна педагогіка : навч. посіб. /О.В. Безпалько, І.Д. Зверєва, Т.Г. Веретено. ; За ред. О.В. Безпалько.К. : Академвидав, 2013.312 с. 4. Соціальна педагогіка: підручник. - 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й. Капської.К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с. Допоміжна література: 1. Робота з сім'ями, які потребують професійної соціально-педагогічної підтримки. Тренінгів курс для спеціалістів соціальної сфери / Автори-упорядники: В.Г.Головатий, А.В. Калініна, О.А.Виноградова. За заг. ред. Т.Ф. Алексєєнко.К.: Основа-Принт, 2007.128 с. Інформ.ресурси: 1.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).
Тема 7. Професійна діяльність соціального педагога.	Основна література: 1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі. К. : Центр учбової літератури, 2009. 208 с. 2. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 240 с. 3. Соціальна педагогіка : навч. посіб. /О.В. Безпалько, І.Д. Зверєва, Т.Г. Веретено. ; За ред. О.В. Безпалько.К. : Академвидав, 2013.312 с. 4. Соціальна педагогіка: підручник. - 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й. Капської.К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с.

	Допоміжна література: 1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За ред. І.Д. Зверєвої. Київ, Симферополь : Універсум, 2012. 563 с. 2. Пузирьов С.В. Творчий підхід до підготовки майбутніх соціальних працівників. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень» (9 грудня 2022 року, м. Київ). С. 15-18. Інформ. ресурси: 1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (www.nbuv.gov.ua).
Тема 8. Розвиток дитини в соціумі.	Основна література: Психологічні ресурси взаємодії школи, сім'ї, громади : практичний посібник / за ред. Г. М. Бевз, М. С. Каніболоцької ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022. – 106 с. 1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі. К. : Центр учбової літератури, 2009. 208 с. 2. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 240 с. 3. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О.В. Безпалько, І.Д. Зверєва, Т.Г. Веретено. ; За ред. О.В. Безпалько. К. : Академвидав, 2013. 312 с. 4. Соціальна педагогіка: підручник. - 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й. Капської. К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с. Допоміжна література: 1. Канішевська Л. В. Виховання соціальної зрілості старшокласників загальноосвітніх шкіл-інтернатів у позаурочній діяльності: Монографія. - К.: ХМЦНП, 2011. 368 с. 2. Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід категорій сімей та дітей. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 232 с. 3. Петрочко Ж. В. Діти в складних життєвих обставинах : соціально-педагогічне забезпечення прав : монографія / Ж. В. Петрочко. Рівне: видавець О. Зень, 2010. 368 с. 4. Петрунько О.В. Діти і медіа: соціалізація в агресивному медіа середовищі: Монографія. Полтава, 2010. 480 с. Інформ. ресурси: 1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (www.nbuv.gov.ua).

ДОДАТОК

Питання до курсу.

1. Сутність соціальної педагогіки як науки.
2. Зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та галузями суспільної практики.
3. Аналіз поглядів вітчизняних науковців на зміст соціальної педагогіки як системи наукових знань.
4. Поняття та уявлення про соціальну педагогіку.
5. Соціалізація – базова категорія соціальної педагогіки.
6. Характеристика соціального виховання.
7. Соціальне середовище як необхідна умова соціалізації особистості.
8. Соціальна адаптація, її різновиди. Взаємозв'язок соціалізації та соціальної адаптації.
9. Зміст та види соціальної профілактики.
10. Сутність соціальної реабілітації.
11. Характеристика соціальних інститутів.
12. Види соціальних послуг.
13. Сутність соціально-педагогічної діяльності.
14. Структура соціально-педагогічної діяльності.
15. Характеристика її суб'єктів та об'єктів.
16. Поняття принципів соціально-педагогічної діяльності, їх класифікація.
17. Функції соціально-педагогічної роботи соціального педагога.
18. Класифікація методів соціально-педагогічної діяльності.
19. Порівняльний аналіз соціально-педагогічної діяльності фахівців та роботи волонтерів.
20. Характеристика волонтерства в Україні.
21. Сім'я як малу групу та соціальний інститут.
22. Соціалізуючі функції сім'ї.
23. Параметри сім'ї.
24. Функції сім'ї як соціального інституту.
25. Типологія сімей.
26. Поняття батьківства та батьківської позиції.
27. Стилі батьківства, їх вплив на формування особистості дитини.
28. Напрямок соціально-педагогічної роботи з сім'єю.
29. Типологія форм соціально-педагогічної роботи з сім'єю.
30. Причини соціального сирітства в Україні.
31. Типологія „дітей вулиці”.
32. Особливості соціалізації дітей у закладах інтернатного типу.
33. Сімейні форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
34. Створення та соціальний супровід прийомних сімей та ДБСТ.
35. Поняття інвалідності. Характеристика видів відхилень у здоров'ї.
36. Типологія дітей з інвалідністю.
37. Причини відхилень у здоров'ї.
38. Зміст та напрямки реабілітації дітей з обмеженими функціональними

можливостями.

39. Моделі соціальної підтримки осіб з обмеженнями життєдіяльності.
40. Поняття норми і патології у соціальному розвитку людини.
41. Сутність девіантної поведінки.
42. Теорії девіації.
43. Характеристики девіантної поведінки.
44. Причини соціальних відхилень у поведінці неповнолітніх.
45. Поняття „важковиховуваний” у соціальній педагогіці.
46. Типові групи „важковиховуваних” підлітків.
47. Види делінквентної поведінки.
48. Особливості адиктивної поведінки неповнолітніх.
49. Наркоманія, токсикоманія, алкоголізм як різновиди хімічної залежності.
50. Ознаки узалежненої поведінки. Поняття співзалежності.
51. Стадії наркотичної залежності.
52. Види психопатологічної поведінки неповнолітніх.
53. Характеристика суїцидальної поведінки неповнолітніх.
54. Сучасні підходи до розуміння громади.
55. Громада як соціалізуючий простір особистості.
56. Зміст та форми соціально-педагогічної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах.
57. Функціональні обов’язки соціального педагога в загальноосвітніх закладах.
58. Структура соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді.
59. Основні напрямки та форми їх роботи.
60. Соціально-педагогічна робота в центрі соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями.
61. Соціально-педагогічна робота в соціальному гуртожитку.
62. Соціально-педагогічна робота в соціальному центрі матері дитини.
63. Типологія неурядових організацій.
64. Напрям соціально-педагогічної діяльності неурядових організацій.